

Kyrkbacken

NR 2 | 2022

EN TIDNING FRÅN ULRICEHAMNS PASTORAT. HÄLLSTAD, HÖSSNA, REDVÄG,
SÖDRA VING, TIMMELE, ULRICEHAMN OCH ÅSUNDENS FÖRSAMLING.

- Musikern som fått sitt namn efter en ardennerhäst
- Besök ett stiftsreservat i sommar
- Sommarkryss
- Podd på gång

Smått & gott

Fråga prästen!

Går du och funderar på något om kyrkan, kristendomen, prästens kläder eller dylikt?

Skicka in din fråga till: ulricehamn.pastorat@svenskakyrkan.se

Tomas Jarvid, präst i Åsundens församling, svarar på din fråga i nästa nummer.

FOTO: CHRISTER ANDERSSON

1. FÖLJ JESUS

2. FÖLJ OSS

Följ Ulricehamns pastorat på Facebook, Instagram och hemsida.

[@svenskakyrkaniulricehamn](https://www.svenskakyrkan.se/ulricehamn)
www.svenskakyrkan.se/ulricehamn

[@åsundensförsamling](https://www.svenskakyrkan.se/ulricehamn)

[@dettahänderiredväg/hössna](https://www.svenskakyrkan.se/ulricehamn)

[@brunnsnaskyrkan](https://www.svenskakyrkan.se/ulricehamn)

Pastorats-gudstjänst

Då pandemin hindrade att ha en stor gudstjänst i samband med sammanläggningen så blir det en härlig gudstjänst med efterföljande femkamp i samband med Gällstaddagarna 21 augusti i Gällstads och Södra Säms kyrka kl. 11:00. Ta med picknickkorg!

Varmt välkommen!

Kyrkbacken

Kyrkbacken delas ut till alla hushåll i Ulricehamns pastorat.

Redaktion i detta nummer:

Tomas Jarvid, Christer Andersson, Malin Johansson och Jenny Nyberg

Redaktör: Jenny Nyberg

Ansvarig utgivare: Carolina Davidson

Tryck:

LH Tryck, Ulricehamn, 2022

Kontakt:

jenny.nyberg@svenskakyrkan.se

Med reservation för ändringar.

Carolina har ordet

Försommar - junidoft av liljekonvaljer och syréner, rysningen och känslorvallet när studenterna springer ut eller förskoleklassens barn har sin första skolavslutning...

Några av mina starkaste upplevelser av hur det talade ordet har spelat roll har jag från skolavslutningar! Som när klassläraren plockade upp ett tema från skolavslutningstalet och lät det finnas med varje vecka under läsåret efter lovet. Känslan när hon berättade om det var "Det spelar roll vad jag säger! Någon bryr sig!". Under våren är det några av er som hört av er för att reagera på tal eller predikningar som hållits av oss medarbetare i pastoratet. Och samma känsla har fötts – någon lyssnar och reagerar på det som sägs och hörs!

Ett viktigt ord i sammanhanget är ordet "dialog". Det betyder genom (grekiskans dia) samtal (grekiskans logos som betyder ord och legein som betyder tala). "Genom samtal" sker möten där vi tillsammans kan vända och vrida på åsikter och argument och där vi kommer att påverka varandra på något vis, för så är det med dialog.

I evangelierna i Nya testamentet finns många berättelser om hur Jesus samtalade med kvinnor och män. Läs gärna, t ex i Johannesevangeliet, kap 4 och kap 11 eller Lukasevangeliet kap 24. Vi förstår att de där samtalen blev oändligt viktiga för personerna han mötte, men också hur tankar från samtal med Jesus kom att leva vidare i kyrkan för att orden som delades liksom stannade kvar och påverkade också när han gått vidare.

Den här sommaren har Sverige öppnat upp igen, och det är möjligt för oss att mötas, att fira och hålla högtider tillsammans med varandra och att dela tankar i samtal. Ett mail eller digitalt möte har sina fördelar, men dialogen i ett fysiskt möte kan aldrig ersättas! Förr samlades man alltid på kyrkbacken efter söndagens gudstjänst för att dela liv och samtala om det senaste med varandra. I några av våra sockenkyrkor samlas fortfarande församlingsbor till "eftersnack" på kyrkbacken! Låt gärna sommarens cafésamlingar i Hössna prästgård eller enkla kyrkkaffern efter söndagsgudstjänsterna bli just tillfällen att mötas och dela tankar med varandra! För vi behöver varandra, och det spelar roll vad som sägs i varje möte!

En välsignad sommar önskar jag dig!

Carolina Davidson, kyrkoherde i Ulricehamns pastorat.

Detta nummer

Musikern som fick sitt namn efter en ardennerhäst 4-5

Kyrkors historia:
Dalums kyrka, Hällstads kyrka och Brunns kyrka 6-8

Återanvändning av gravstenar 9

Under samma himmel 10-11

Trädet pekar mot himlen 12-13

Vad gör ett kyrkoråd? 14-15

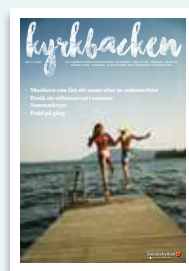
Vaktmästarens trädgård:
Trädgårdsliv i soldattorpet 16-17

Hört på kyrkbacken 18

Korsord 19

Gör en utflykt i skyddad natur 20

Framsidesbild:
Alex & Martin

Musikern som fick sitt namn efter en ardennerhäst

Anne-Louise Wingborn fick musiken i blodet redan vid födseln. Hon har sjungit i mängder av olika missionshus och kyrkor hemomkring men också i USA. Sedan 1999 jobbar hon som kyrkomusiker i Redvägs församling.

- Man brukar ju namna sina barn efter kändisar man jag fick mitt namn efter en ardennerhäst. När pappa träffade mamma så hade han tre ardennerhästar. Marie-Louise, Anne-Louise och Britt-Louise. Min storasyster heter Marie-Louise och jag Anne-Louise. Sedan fick vi en bror så det blev ingen Britt-Louise, säger hon med glimten i ögat.

Jag sitter med Ann-Louise Wingborn i Dalums församlingshem. Denna eftermiddag är det bara vi på plats och det känns lite tomt och ödsligt i det stora huset. Utanför skiner solen och det är en sådan där underbar vårdag som man kommer att minnas länge.

- Som treåring började jag och mina syskon åka ut med vår mamma (Ulla-May Wingborn, reds anm.) för att sjunga och spela. Jag började spela piano som 6-åring i Borås och gick där tills jag var 16 år. När jag var 10 år, började jag kompa min mamma och syster när de sjöng

Hade er mamma varit ute och sjungit mycket innan ni föddes?

- Min mamma spelade in stenkakor (en äldre typ av gram-mofonskiva, reds anm.), hon gjorde radioprogram och kom dessutom in på Operan i Stockholm och var ute och sjöng över hela vårt land.

Men istället för att åka till Stockholm för att sjunga på Operan träffade Ulla-May sin blivande make och syskonen Wingborns pappa. Hon tog barnen med sig och åkte ut på helgerna till olika missionshusen som fanns och sjöng.

När Anne-Louise gått ut gymnasiet åkte hon och Ulla-May till en avlägsen släkting i USA.

- Norma, vår släkting, kände en svenskfödd kvinna. Hon var med i Svenska hemförbundet, inom Frälsningsarmén och höll alltid dessa möten på svenska. Norma sa till henne att hon hade två svenskar hemma som kunde sjunga och undrade om hon hade någon nytta av dom.

Anne-Louise och Ulla-May i Las Vegas

Det hade hon. Vi åkte över varje år och då ordnade hon så vi kunde åka ut och sjunga på äldreboenden, i kyrkor och olika föreningar. Men de sista fem åren har vi inte sjungit när vi varit där utan bara varit på semester.

Men musiken håller du fast vid fortfarande om inte annat i jobbet. När började du som kantor?

- Jag började jobba i Redvägs församling 1999. Eva Östlund, dåvarande kyrkoherde i Redvägs församling, hörde av sig och frågade om jag ville ha jobbet som kantor. Jag svarade att visst kunde jag det men jag var ju ingen kantor och jag spelade inte med fötterna. (På en orgel spelar man både med hän-

Övre raden fr. v. Anne-Louise och Ulla-May framför en fyr i Mackinaw City, Michigan. Mount Rushmore, South Dakota. Waikiki Beach, Hawaii.
Nedre raden fr. v. Ulla-May framför Golden Gate-bron i San Francisco, Kalifornien. Sedona, Arizona.

derna och fötterna) Eva sa att det får gå ändå och det gick alldeles utmärkt.

Hur ser en vecka ut som kyrkomusiker?

- Jag har möte med prästen för att lägga upp söndagens gudstjänst. I Redväg sjunger vi dessutom tre sånger vid varje gudstjänst och då behöver man hitta sånger som passar till söndagens texter och prästens predikan.

Inför en begravning så pratar jag ibland med anhöriga för att bestämma psalmer och musik.

Är det inte tufft att spela på en begravning?

- Det gäller att koncentrera sig på sin uppgift. Om jag inte gör det så är det

lätt att jag börjar gråta för att jag ser och hör hur ledsna de anhöriga är. Jag får försöka avskärma mig lite så att jag kan leverera musiken.

Som musiker är jag också med på olika samlingar som exempelvis "Kaffestugan" i Dalum.

Jag har kören "Dalumskören" som är en kör för daglediga som ibland medverkar på gudstjänster. Dessutom har vi musiker konserter och dessa måste givetvis övas in.

Det är planering och möte av olika slag och man letar alltid efter sånger som man kan sjunga vid olika tillfällen, ofta månader i förväg.

Jag gör också mycket som inte "syns" Jag övar på psalmer och sånger sen gör jag lite administrativt arbete. Man måste också utvecklas i sitt arbete så då går jag på olika utbildningar.

Men höjdpunkten på veckorna är när jag träffar församlingen i olika verksamheter. Mötet med människor tycker jag mycket om. Innan pandemin så tog jag alltid alla i hand men det har jag fått sluta med i och med smittorisen.

Sista frågan. När du kommer hem från jobbet, vill du ha det tyst då?

- Nej, jag lyssnar alltid på musik. Jag vill ha ljud runt omkring mig så radion går hela dagarna både på jobbet och hemma.

Jag har haft nöjet att träffa både Anne-Louise bror, Bengt, och mamma

Anne-Louise, Bengt och Ulla-May.

Ulla-May och det var en fantastisk rolig upplevelse. Wingborns är en familj med värme och humor som bjuder på sig själva. Det är inte svårt att förstå att de har bjudit på fina musikstunder när de varit ute och spelat. Mig bjöd de på en fin kaffestund på deras inglasade veranda och jag återvänder gärna dit för en pratstund och flera goda skratt.

Ann-Louise Wingborn

Namn: Anne-Louise Ulla Margareta Bengtsdotter Wingborn
Ålder: 53 år

Jobbar som: Kantor i Redvägs församling

Favoritpsalm: 259 "Saliga visshet"

Favoritbibelstycke: Matt 7:12 "Allt vad ni vill att människor ska göra för er, det ska ni också göra för dem" Tycker om att göra på fritiden: Jag har inte så mycket fritid utan det är oftast fullt upp med jobbet och på gården. Men jag gillar att snickra.

Favoritmat: Husmanskost. Fläsk med löksås är väldigt gott.

TEXT: JENNY NYBERG. FOTO: PRIVATA

Dalums kyrka

Kyrkobyggnaden

Föregående kyrka på platsen uppfördes på medeltiden. Den var byggd av sten och hade valv. Kyrkorummet var dekorerat med målningar från senare delen av 1400-talet.

Nuvarande kyrka i empirstil uppfördes 1826 och tornet tillkom 1836. Kyrkan består av långhus med rakt avslutat kor i öster av samma bredd som långhuset. Öster om koret finns en sakristia med rak vägg. Vid kyrkans västra sida finns kyrktornet med huvudingång. Tornet kröns av en huv med lanternin. Långhuset och sakristian har var sina sadeltak som är täckta med enkupig taktegel. Sakristians tak är lägre än långhusets och är valmat åt öster. Kyrkorummet har ett tunnvalv av trä med profilerad taklist och tio höga blyinfattade fönster.

År 1951 genomfördes en genomgripande restaurering under ledning av Ärland Noreen. Då tillkom bland annat den nya altartavlan.

Inventarier

Föregående kyrka på platsen uppfördes på medeltiden. Den var byggd av sten och hade valv. Kyrkorummet var dekorerat med målningar från senare delen av 1400-talet.

Nuvarande kyrka i empirstil uppfördes 1826 och tornet tillkom 1836. Kyrkan består av långhus med rakt avslutat kor i öster av samma bredd som

långhuset. Öster om koret finns en sakristia med rak vägg. Vid kyrkans västra sida finns kyrktornet med huvudingång. Tornet kröns av en huv med lanternin. Långhuset och sakristian har var sina sadeltak som är täckta med enkupig taktegel. Sakristians tak är lägre än långhusets och är valmat åt öster. Kyrkorummet har ett tunnvalv av trä med profilerad taklist och tio höga blyinfattade fönster.

År 1951 genomfördes en genomgripande restaurering under ledning av Ärland Noreen. Då tillkom bland annat den nya altartavlan.

Klockor

Storklockan är en kraftig så kallad Karinklocka av senmedeltida typ. Den har ett tomt skriftband runt halsen.

Orgel

Orgel, placerad på läktaren i väster, byggdes 1872 av Svante Johansson. Den byggdes 1922 om av A. P. Loo-crantz och blev pneumatisk. Den har tio stämmor fördelade på två manualer och pedal. Den stumma fasaden härstammar från 1972 års orgel.

*Tommy Johansson, Hökerum
Källa: Wikipedia*

Hällstads kyrka

Kyrkobyggnaden

En tidigare kyrka av sandsten uppfördes på 1100-talet, men 1795 ansågs kyrkan vara för liten och för mörk. Nuvarande kyrka i empiristil uppfördes 1819 under ledning av byggmästare Pehr Eriksson från Sandhult och invigdes 30 september 1821. Den ligger på en kulle 252 meter över havet, strax väster om samhället Älmestad, omgiven av en bymiljö med bland annat ett bevarat kyrkstall. Byggnadsmaterial från den gamla kyrkan återanvändes. Kyrktornets nedre del färdigställdes samtidigt med övriga kyrkan, men dess övre del färdigställdes först år 1835. Kyrkorummet byggdes om 1899 då dess flacka välvda tak byttes ut mot ett tredingstak. Renoveringar genomfördes 1923 och 1956.

Kyrkan består av långhus med tresidigt kor i öster och kyrktorn i väster. Vid norra sidan finns en sakristia. Ingångar finns vid västra sidan genom tornet, vid södra långsidan samt sakristian i norr. Kyrktornet kröns av en kopparklädd lanternin.

Inventarier

Dopfont av sandsten från tidig medeltid tillverkad i två delar. Höjd: 77 cm. Cuppan är cylindrisk med något buktad undersida. På livet finns sex arkadfält med rundbågar och avskilda av kolonner. Huvudscen är Kristi dop med Kristus och Johannes omgivna av, på var sida, två alldeles lika spegelvända änglar. I övriga fält franska liljor som omger ett fabeldjur. Foten har något större diameter än cuppan. Centralt uttömningshål. Skador genom vittring.[1]

En primklocka och ett rökelsekar är från medeltiden.

Nuvarande predikstol med baldakin tillkom 1923. En ny baldakin tillverkades 1959 av arkitekt Anders Ekman.

Altartavlan, som skänktes till kyrkan 1918, är målad av G. W. Sparrenfält. Tavlan är en kopia av altartavlan i Lovö kyrka.

Klockor

Lillklockan är daterad till 1463 och tillverkad av en anonym gjutare. Runt halsen finns två skrift-band med latinska inskrifter, som i svensk tolkning betyder: Jag prisar den sanne Guden, jag kallar folket, samlar prästerskapet. De döda be-gråter jag, förjagar pesten, pryder festerna.

Herrens år 1463 [göts jag] den tid Johannes Haqvini Mörk var församlingen kyrkoherde.

På kroppen finns dessutom fem myntavtryck och fyra brakteatavtryck.

Storklockan är daterad till 1875.

Orgel

Orgeln, placerad på västra läktaren, är ett välbevarat exemplar tillverkat 1898 av Carl Axel Härngren, Lidköping. Alla stämmor utom Trumpet 8' är originalstämmor. Crescendoverket som tillkom 1924 var en donation. Instrumentet, som renoverades 1988 av Tostareds Kyrkorgelfabrik, har nio stämmor fördelade på manual och pedal. Den stumma fasaden är från tillkomståret.

Hällstadmonumentet

På kyrkogården finns ett romanskt gravmonument, troligen från slutet av 1100-talet, med en stor mängd reliefer uthuggna i lockhällen och gavelhällarna. Lockhällen utsmyckas av ett stavkors omgivet av akantusrankor som utgår från gapen av två motställda drakar i övre delen av hällen. Bilderna på gavelstenarna visar Agnus Dei (Kristi lamm), två människofigurer i en sakral miljö med bok och rökelsekar, ett liljestensliknande växtornament där en människa klättrar samt två personer där den ene har svärd och sköld och den andre håller ett kors och står ovanpå en be-segrad drake. Bilderna kan tolkas som en framställning av kristendomens kamp mot hedendo-men. Det finns likheter mellan motiven på Hällstadmonumentet och dopfuntar och reliefer som tillskrivits stenmästaren Othelric.

Tommy Johansson, Hökerum
Källa: Wikipedia

Brunns kyrka

Historia

Den nuvarande kyrkan ersatte en liten och dåligt underhållen medeltidskyrka, troligen byggd på 1100-talet. Den sista gudstjänsten där hölls i november 1893. Vid rivningen bibehölls murarna, som har restaurerats. De skymtar i sänkan ett stenkast från den nya kyrkan.

Kyrkobyggnaden

Den nya kyrkan byggdes 1893 efter ritningar av arkitekt Adrian Crispin Peterson, vilka delvis omarbetades av Gustaf Pettersson. Den tillhör de många nygotiska granitkyrkor som uppfördes i Västsverige efter Petterssons ritningar. Fasaden består av oputsad kvadersten i rå granit och gnejs med kontrasterande gult tegel. Koret är femsidigt och kyrkan har ett högt, spetsigt torn. Exteriören är välbevarad.

Interiören hade öppen takstol och väggarna målades med kvaderimitation i oljefärg. Bänkinredningen var öppen med nygotiska gavlar. Vid restaureringen 1927 under ledning av Axel Forssén förändrades kyrkorummet helt. Fönstrens gjutjärnsbågar byttes mot träbågar och korets tre östra fönster murades igen. Den öppna takstolen doldes bakom ett tunnvalv av plywood. Läktaren breddades och tre inventarier från den gamla kyrkan: altarpopsatsen, predikstolen och ett dekorerat läktarbröst, återkom och övrig nytillverkad inredning anpassades till dessa, bland annat nya bekvämare bänkar. Dessutom tillkom en ny port mellan långhus och vapenhus. Återinvigningen ägde rum i oktober 1927. Två år senare fick kyrkan elbelysning och 1946 eluppvärmning. År 1966 målades interiören om, varvid taket fick en varm grå ton och väggarna kalkades.

Inventarier

Dopfont av sandsten tillverkad under 1100-talet i två delar. Höjd: 81 cm. Upphovsman är stensemästaren Andreas, som är känd till namnet genom att han signerat två av sina dopfuntar: de som ursprungligen tillhört Gällstad och Finnekumla kyrkor, idag på Statens historiska museum. Cuppan är cylindrisk, svagt buktande och med skrånande undersida. Runt livet finns en ringkedjefris. På randen två koncentriska kretsar och kors. Foten är rund med skrånande översida och överst avslutad med en kraftig vulst. Centralt, litet uttömningshål.

- Predikstolen och altartavlan, föreställande instiftandet av nattvarden samt korsfästelsen, är utförda av rådmannen Hans Christoffer Datan 1714 och kommer från den gamla kyrkan.

- Krucifix omgivet av fyra kvinnofigurer, troligen från 1200-talet.

- Kollektbåll från 1766 som skänkts av greve Gustaf Adolph Sparre.

Oblatask av drivet silver från slutet av 1600-talet.

Klockor

Den medeltida storklockan har skriftband med elva bokstavsliknande tecken, som emellertid inte har någon skönjbar mening. Under skriftbandet finns fyra medaljonger, som misslyckats i gjutningen.

Orgel

Orgeln på den västra läktaren har fjorton stämmor fördelade på två manualer och pedal. Den byggdes 1927 av Nordfors & Co. Instrumentet är sedan 2005 inte spelbart och nu används en digitalorgel placerad i koret.

Tommy Johansson, Hökerum
Källa: Wikipedia

Återanvändning av gravstenar

TEXT: KURT ERIKSSON. BILD: KRISTIN LINDELL.

När en gravplats har blivit återlämnad har det gjorts på lite olika sätt i de 3 gamla områden. När vi nu från 1:a januari i år blev ett pastorat i hela kommunen så försöker vi göra så lika som möjligt.

På flera ställen har man tagit bort gravstenen när gravplatsen blivit återlämnad.

Med de nya reglerna så kommer en återlämnad gravsten få stå kvar tills vidare om den har en säker förankring och om det finns gott om lediga gravplatser på kyrkogården. Vid gravplatsen ställs en grön skylt upp där det står "Gravrätten för denna gravplats har återlämnats till kyrkogårdsförvaltningen".

Om en sådan skylt finns vid graven innebär det att man kan återupplåta denna gravplats till en ny gravsättning, oftast bara urnor men i vissa fall även kistbegravningar. Om man väljer en återlämnad plats kan man välja att kyrkogårdsförvaltningen tar bort den befintliga stenen eller så kan man välja den gravplatsen med den befintliga stenen. Stenen får man gratis och man kan välja att slipa bort de gamla namnen och göra en ny inskription

eller så kan man välja att ha kvar de gamla namnen, vända på stenen så att de gamla namnen kommer på baksidan och en ny inskription på framsidan. Det alternativet är en rekommendation från länsstyrelsen för att kunna bevara kulturvärdet på gamla stenar.

Det finns många fördelar med att återanvända en gammal gravsten. En nytillverkad sten kräver 6,5 gånger mer energi än en gravsten som återanvänds. Om den dessutom kommer från exempelvis Kina blir det enorma påverknings på miljön i bara trans-

porter. En annan fördel är priset, nu får man stenen gratis och behöver bara bekosta en eventuell slipning och inskription. Vi lämnar inga garantier på gravstenen men erfarenheten säger att en gammal svensk granitsten är mycket mer hållbar än en ny "Kinasten". Vi på kyrkogårdsförvaltningen har även att antal renslipade gravstenar till försäljning. Dessa kan man se på hemsidan. Man kan även boka en träff med kyrkogårdsförvaltningen i kapellet på Kappelkyrkogården, där de förvaras, och se hur de ser ut i verkligheten.

Under sam

Act Svenska kyrkan och övrigt I

Först och främst är jag människa! Det är starten när Ashraf Tannous presenterar sig för oss. Året är 2018 och vi befinner oss i Palestina och besöker den Lutherska skolan i Beit Sahour.

Ungdomspastorn berättar med skärpa att om vi inte utgår ifrån att vi är människor hamnar vi lätt fel i mötet med en annan människa. Börjar vi med att konstatera att vi kommer från olika länder, har olika hudfärg, olika religioner, olika sexuell läggning är det så lätt att vi utgår från fel grund. Grunden är att vi alla är människor och skapade av Gud. Dessa ord återkommer jag ofta till. Det är också detta som är en tydlig grund i Act Svenska kyrkan.

Act - Svenska kyrkans internationella arbete!

Act Svenska kyrkan – ett namn att lägga på minnet! Act betyder agera. Som kristna kan vi inte stå bredvid när människors värde kränks och skapelsen hotas. Guds kärlek utmanar var och en av oss att visa omtanke och ta ansvar för varandra, bidra till ett bättre samhälle och en ekologiskt hållbar miljö.

Act visar också på kopplingen till ACT-alliansen (Action by Churches Together). ACT-alliansen är världens största allians av kristna organisationer och kyrkor som jobbar tillsammans för internationell diakoni samt med humanitärt arbete och påverkansarbete.

Tillsammans i den världsvida kyrkan när vi människor som andra har svårt att nå. Tack vare detta samarbete kan

Svenska kyrkan snabbt nå ut med hjälp när det händer något.

Vi tror att kyrkan är kallad att visa på Guds kärlek till alla människor, när vi agerar tillsammans som delar av Kristi kropp blir den kärleken synlig och leder till förändring i människors liv.

Så var med och stöd Act Svenska kyrkan genom en gåva. Eller varför inte bli månadsgivare?

CHRISTER ANDERSSON
FÖRSAMLINGSPEDAGOG OCH
SAMORDNARE FÖR ACT SVENSKA KYRKAN
I ULRICEHAMNS PASTORAT

SKUT- helg

Helgen 15-16 oktober har alla pastorat i Skara stift fokus på SKUT, Svenska kyrkan i Utlandet. För Ulricehamns pastorat tänker vi gemensam Cafégudstjänst i Timmele församlingshem Söndag 16 oktober kl. 16:00, med musikmedverkan, våffelserving och presentation av SKUT på olika sätt.

Svenska kyrkan i Utlandet är som kyrkan hemma – så låt SKUT-helgen bli en helg då vi tillsammans tänker om vad det är att vara kyrka, att möta människor och dela liv och tro – hemma och borta...

Svenska kyrkan i San Augustin.

ma himmel

Internationellt arbete i pastoratet

I Ulricehamns pastorat har vi olika internationella utbyten

Idag vill jag presentera två av dessa

Vår vänförsamling i Voi, Kenya

Ulricehamns församling har haft en relation med den Lutherska kyrkan i Voi sedan 2005. 2013 valde man att fördjupa denna relation och ingå ett vänförsamlingssamarbete. Numera gäller inte detta vänförsamlingsarbete enbart Ulricehamns församling utan gäller hela Ulricehamns pastorat. Men kontakten med församlingen sköts i huvudsak av den Internationella gruppen i Ulricehamn.

Vad innebär då ett vänförsamlingsutbyte?

I första hand handlar det om bön och relationsutbyte. Man skulle kunna kalla det att dela tro och liv. I vissa fall samlar vi in pengar i pastoratet för att stötta församlingen i Voi med att vara kyrka. Det kan bl.a. handla om att ge pengar för nattvardsvin, oblat, sångböcker, men det kan också vara att bidra till kyrkbyggen.

Under åren har vi gjort flera resor till Voi och vi har även haft förmånen att ha besök vid flera tillfällen ifrån Voi.

Om du vill följa den Lutherska kyrkan på Instagram så är deras adress: [@voilutheranchurch](https://www.instagram.com/voilutheranchurch)

Manase Mkofira Som är präst i pastoratet.

Den Lutherska kyrkan i Oberhaching

Kyrkan i Oberhaching.

Utbytet började med att vi 2016 startade upp en konfirmandgrupp med internationell inriktning. Vår önskan var då att hitta en konfirmandgrupp i något av våra vänstift. Efter lite olika turer fick vi kontakt med Karsten, dåvarande pastor i den lilla församlingen i Oberhaching. Oberhaching ligger några mil utanför München och är en del av Skara stifts vänstift i Bayern. Vi gjorde ett besök i församlingen och insåg att vi hade mycket gemensamt och vi ville gemensamt påbörja ett utbyte. När man blickar tillbaka så kan vi konstatera att vi har besökt församlingen vid 3 tillfällen. Två gånger med konfirmander och en gång som en pastorsresa. Tanken var även att deras församling skulle besöka oss i maj 2020 men pandemin satte stopp för det då.

Ett led i utbytet är att vi under hösten 2022 och våren 2023 kommer att ha ett utbyte mellan anställda från våra pastorat/distrikt. Det betyder att fyra stycken i vår personal kommer att åka ner till Bayern och vara med i deras församlingsverksamhet under 10 dagar och under 2023 kommer man från Tyskland att göra samma sak.

Vår förhoppning och vision är att vi också skall kunna genomföra någon församlingsresa till Oberhaching igen.

Vill du veta mer om våra utbyten så är det bara att höra av sig.

Christer Andersson, 0321-171 33,
christer.andersson4@svenskakyrkan.se

Trädet pekar mot himlen

När Jesus undervisade folket uppmanade han dem ofta att se på naturen omkring sig. De skulle se på himlens fåglar och på blommorna på ängen och på så sätt lära sig något om sin Skapare. Idag ska vi stan-na upp och titta noga på träd. Vi ska framförallt göra det för att förundras över skapelsen vi är en del av men vi ska också se om vi efter Jesus exempel kan dra lärdomar i våra liv från det vi ser.

Det första vi får fundera på är grundläggande. Vad är träd gjorda av egentligen? Av trä förstås, men vad är det?

Den häpnadsväckande sanningen är att träd faktiskt är uppbyggda nästan helt av ämnen från luften som omger dem! Ett levande träd innehåller förstas mycket vatten som sugits upp genom rötterna men ved är ju som varje gril-lare vet uppbyggd av kol. Och det kolet kommer från luften. De gröna bladen kan med hjälp av vatten från rötterna och energi från solens strålar hämta in koldioxiden från luften och bygga nya vedceller av det. Jag tycker det är otroligt fascinerande även enorma träd, som kanske är de mest solida levande ting vi vet, bokstavligen uppstått ur tomma luften!

Det andra vi kan tänka på är att träd kan vara otroligt gamla. I Sverige kan vi ståta med vad som på ett sätt kan vara

världens äldsta träd, granen ”gamle Tjikko” på Fulufjället vars äldsta röt-ter daterats till otroliga 9564 år. Men även ett vanligt träd kan leva i helt andra tidsrymder än vi kan föreställa oss. Om en vanlig tall växer upp från ett frö, växer sig stor tills den slutar växa, står kvar tills den så småningom dör av ålderdom och faller till marken, och sedan får ligga som en ”låga” i mossan tills den helt förmultnat igen, så rör det sig om en livscykel på 1000 år. 1000 år! Och under alla faser av dess liv sam-spelar den med mängder av arter av svampar, lavar, växter och djur. I våra dagar har det blivit bråttom att bevara de gamla träden och skogar som fortfa-rande finns i vårt land. Viktigt för na-turen som helhet förstås men också för

oss människor som behöver sätta vårt hastiga livstempo i perspektiv.

Det tredje är att träden lever mer spännande liv än vi tror. I den bästsäljande boken "Trädens hemliga liv" av Peter Wohlleben (ett helhjärtat boktips!) får vi lära oss att träd samspekar och till och med kommunicerar med varandra på häpnadsväckande sätt. Det är förstås svårt att leva sig in i vad träd kan ha att säga varandra men man har sett att träd kan skicka information i form av elektriska signaler som sakta färdas genom de tunna svamptrådar som binder samman trädens rötter med ett finmaskigt nät. Om du som jag läst JRR Tolkiens "Sagan om ringen" och läst om trädvarelserna "Enterna" är det roligt att se att Tolkien på ett sätt hade rätt. Träden pratar, och de pratar väldigt långsamt.

Jag brukar tänka på träd ganska ofta och för mig är de en stor källa till förundran. Förundran över skapelsen är kanske det viktigaste botemedel som finns för att förhindra vårt destruktiva mänskliga förhållningssätt till naturen,

så det är gott nog i sig. Men vi skulle ju också se om vi kan inspireras av Jesus förhållningssätt och se vad vi kan lära oss av att se på träden? Det här får du fundera mer på när du vandrar i skogarna i sommar men jag har några förslag, du får se om du håller med.

Träden byggs upp av det osynliga kolet i luften. Vi får också fundera på vad som bygger upp oss över tid. Jag tror att vi är lika träden på så sätt att vi omges av en osynlig verklighet som vi behöver vara öppna mot. Guds närvaro och omsorg.

Träden kan bli så otroligt gamla. Jämfört med dem lever vi så korta liv på jorden. Ändå kan vi känna kraften i att ha djupa rötter när vi går in i en gammal kyrka eller ber böner som andra bett före oss. Enligt den kristna tron är vi evighetsvarelser och vi tillhör den evige.

I så fall har vi inte mer bråttom än eken.

Träden samspekar med varandra på sitt eget långsamma sätt. Vi behöver också få tänka långsamma tankar och

samtala ärligt med varandra. Ingen människa är en ö som klarar sig själv. Vi är snarare, som träden, del av den stora livsväven där allt liv hänger samman.

*Liksom ett träd i sol och regn
så låt min själ i Andens hägn
få växa alla dagar,
den sommar som av nåd jag får.
Gud låt mig bära frukt i år,
den frukt som dig behagar.*

(Psalms 200 vers 7)

TEXT: TOMAS JARVID.

BILD: GUSTAF HELLSING.

Prästfrihet

Ulricehamns församling startar upp podden "Prästfrihet" i september.

Podden görs av Martin Landgren, präst. Jan-Olof Arkstedt Broberg, präst. Henrik Lööv, präst samt Jenny Nyberg, kommunikatör.

I podden diskuteras högt och lågt, teologi, politik, vardagsämnen, nyheter och mycket annat. Ibland bjuds det in en gäst.

1 september kommer det första avsnittet som då ska handla om kroppen.

Prästfrihet hittar du där poddar finns. Det kommer även att finnas en länk på hemsidan: svenskakyrkan.se/ulricehamn/prastfrihet

Vad gör ett kyrkoråd?

TEXT OCH BILDER: HELGE HESSLEFORS, ORDFÖRANDE I KYRKORÅDET I ULRICEHAMNS PASTORAT.

"Prosten gnällde och sa att fönstren i prästegården måste bytas! "Det både blåser och regnar in", sa han. Men stämman töckte det blev för durt. Sven i Storegård, stämmans ordförande, reste sig myndigt. "I år har vi taket på kyrkstallet att täta och så har prostens kor trampat sönder gravar", sa han. "Fönstra får vänta", slog han fast! Och prostens bleknade."

Kanske hämtar vi vår bild av hur kyrkan beslutar sina ärenden från berättelser. Det är ju inte så många av oss som har läst senaste versionen av kyrkoordinationen. Ändå är det denna långa

tradition som vi är en länk av idag. När man reser runt i sommarsverige och ser kyrkorna eller kyrk-platserna där det är så lätt att parkera en stund och dricka kaffe på en bänk. Kanske, ofta, går det också att komma in och möta stillheten i rummet. Då kan man också tänka: Hur gick det till för kanske 8-9 hundra år sedan för bygdens folk, att organisera en sådan jätteinsats som det måste varit att bygga sin egen kyrka. Inspirationen, källan, delar vi, som Kristi kyrkas folk på jorden, än i dag förstås!

Sju församlingar

I Ulricehamns pastorat, där vi har sju församlingar, finns ett kyrkoråd och sju församlingsråd. Alla är vi utsedda av det kyrkofullmäktige som valdes i höstens kyrkoval. I kyrkoval, som hålls

vart fjärde år, väljer ju medlemmar från 16 års ålder representanter till detta kyrkofullmäktige, men också stiftsfullmäktige och det riksomfattande kyrkomötet.

Vårt pastorat har nu, efter 1 jan 2022, samma yttre gräns som kommunen och i vårt kyrkoråd är vi 27 ledamöter och ersättare som ganska väl försöker representera detta stora område. Välkommen att på vår hemsida se våra namn och i protokollen få en uppfattning om vårt arbetes omfattning. <https://www.svenskakyrkan.se/ulricehamn> Gå till fliken "om pastoratet" och därefter "förtroendevalda och protokoll. Du kan även skriva kyrkoråd i sökfältet högst upp på högersidan så kommer du direkt dit.

Kyrkoherden bestämmer väl?

Men är det inte kyrkoherden som bestämmer i kyrkan, undrar du kanske? Jo absolut så, i hög grad. Men det kanske viktigaste som kyrkorådet gör är att just tillsätta en kyrkoherde. Väl tillsatt så formar kyrkoherden sedan sin organisation av anställda och leder arbetet. Här är det viktigt att de förtroendevalda på alla nivåer förstår att inte gå in och försöka styra enskilda arbetsuppgifter på något sätt. Samverkan ja, men all arbetsledning tillhör organisationen med kyrkoherden som chef. Skall det fungera väl, och för att alla skall kunna förstå sin roll, så måste det finnas väl genomarbetade och beslutade styrdokument, arbetsordningar och delegationsordningar och målbeskrivningar.

Tillit och demokrati i vardagligt arbete

I Svenska Kyrkan talar vi om en gemensam ansvarslinje mellan kyrkoherde (och därmed alla anställda), och de förtroendevalda (och därmed kyrkoråd, församlingsråd osv.) Vi behöver arbeta med stark känsla för tillit och demokrati, öppenhet och samförstånd. Som ny organisation är detta särskilt viktigt förstås här hos oss. Inför starten av pastoratet har vi formulerat en vision för arbetet så här:

Svenska kyrkan i Ulricehamns pastorat är en levande kyrka som talar tydligt om Jesus Kristus, är närvarande i människors liv, värnar varje del och drar nytta av helheten

Vår nya församlingsinstruktion, FIN

En god inblick i hur vi i Ulricehamn tänker kring vårt uppdrag och vilka mål vi vill arbeta för får man i vår församlingsinstruktion. Den är tillkommen i ett gemensamt arbete mellan förtroendevalda och anställda, mellan kyrkoråd och kyrkoherde. Ordet församlingsinstruktion låter kanske tråkigt och byråkratiskt men gör gärna ändå ett försök att läsa den, du kanske blir överraskad. Du hittar den på hemsidan där du hittar de olika protokollen och förtroendevalda. Du kan också skriva "församlingsinstruktion" i sökfältet uppe i högra hörnet.

Uppgifter

Kyrkorådet har ungefär ett möte per månad. Det är viktigt att kyrkorådet hinner diskutera viljeinriktningar ur ledamöternas olika perspektiv på mötena. Att de strategiska frågor som t. ex kommer ur församlingsinstruktionen också får plats. Men de mer handgripligt raka frågorna tar så lätt över. Men de kan vara viktiga de också.

Rent praktiskt arbetar kyrkorådet med att ett arbetsutskott förbereder ärendena. Till utskottet finns en kyrkogårdskommitté och en fastighetskommitté som kommer med underlag från sina arbetsområden. De sju församlingsråden kan lägga fram sina förslag. Andra ärenden kan komma från stift eller genom utifrån ställda frågor.

Kanske hade Sven i Storegård och hans prost också en känsla för den ge-

mensamma ansvarslinjen på sin tid. I alla fall så gjorde de ett så bra arbete för att bygga sin Kristi kyrka på jorden så som de förstod den. Och det är ju vad vi också vill göra. Och det är ett roligt arbete. Välkommen du också. I Svenska kyrkan finns plats för dig och det som du önskar bidra med. Du vet var du finner oss.

Mandatperiod 2022-2025

Ordförande: Helge Hesslefors
Vice ordförande: Birgit Andersson

Socialdemokraterna- arbetarpartiet (S)

Mats Enander, ledamot
Rolf Davidsson, ersättare

Centerpartiet (C)

Inge Klasson, ledamot
Charlotta Nilsson, ledamot
Lars Neuman, ersättare
Liselotte Andersson, ersättare

Kyrkans vänner (KV)

Birgit Andersson, vice ordförande
Lars-Erik Josefson
Ingvar Klasson, ersättare
Ingela Sörensen, ersättare

Politiskt obundna i

Svenska kyrkan (POSK)

Helge Hesslefors, ordförande
Christina Claesson, ledamot
Anders Lahrin, ledamot
Berith Gunnarsson, ledamot
Christer Spjuth, ledamot
Thomas Hjalmarsson, ersättare
Sara Johansson, ersättare
Jan Oscar Jansson, ersättare
Inger Henriksson, ersättare
Kent-Åke Claesson, ersättare

Redvägslistan

Gunnar Andersson, ledamot
+ sekreterare
Barbro Andersson, ersättare

Sverigedemokraterna (SD)

Jan-Henric Henningsson, ledamot
Aila Kiviharju, ersättare

Södra Ving och Hällstadlistan

Therese Karlsson, ledamot
Bengt Johansson, ersättare
Kyrkoherde Carolina Davidson

Trädgårdsliv i soldattorpet

TEXTER OCH BILDER: MALIN JOHANSSON

Min dotter Emilia smög sig på ekorren för att fota.

Torpet fångade mig redan från början. Tiden hade stått stilla där.

I ängarna växte nattviol, blåsippa, syren, liljekonvalj och kantareller, sådant jag förknippar med en gammaldags, svensk sommar. De stora körsbärsträden stod jämte knotiga äppelträd över sönderfallna gårdsgårdar. På den platsen, där fågelsången överröstade bi-

larna på vägen, där kunde jag bo.

Nu betar våra får i hagarna. Ängarna slår vi en gång om året, när allt fröat av sig. Träden i skogen är gamla, inget lönsamt skogsbruk alls. Ekorrarna bor där och bälgetingarna. Dessutom har vi fyra sorters hackspettar. Spillkråkan stubbfräser våra insektshotell, de murkna träden som vi låtit vara kvar till insekter och fåglar.

Vid fågelbordet samlas både ekorrar och fåglar, varje dag, året runt. Under

sommaren tar de med sina ungar och matar dem med frön. Stenknäcken, domherren och hackspetten är några roliga exempel vars ungar jag lärt känna på nära håll. Små rufsiga filurer i bleka färger av alla de slag sitter i buskarna framför köksfönstret. Ekorrungarna har inte samma smidighet som de stora, kanske för att svansen är så kort. De trillar ner från grenarna ibland. Ett år hade de sitt bo i vagnsskjulet. Ett risigt bo uppe på skidorna i taket. Vi

hade ekorrarungar överallt därinne sedan. På väggarna, i taket, i lådorna med grejor. Jag tycker så mycket om dem, fåglarna och ekorrarna. De är med mig i trädgården, på bara några meters håll. Ekorrarna viftar busigt med svansen när jag pratar med dem. Holkarna fylls med fågelungar direkt när jag fått upp dem.

I skrivande stund är växthuset planterat med tomat och gurka. Odlingsbäddarna har små plantor nu av t.ex. morot sallad och lök. Blommorna är annars de som härskar på torpet. Ett 40-tal rosor beskars tidigt i våras och kommer fint nu. De kräver daglig tillsyn för bladlus och vattnas vid torka. Mina 13 prydnadsaplar blommar fan-

När man tror att man är ensam på toaletten... Den svartvita flugsnapparen bor i holken där.

Det blommar vackert vid vår festlokal.

tastiskt nu och de japanska körsbärsträdens blomning var över på några dagar. Olika blåregn, kaprifoler, klematis och vildvin klär in pergolan och tunneln tillsammans med rosorna. Den röda vinbärshäcken växer fint nu. Jag försöker tänka ätbart om det går och de röda bären är väldigt dekorativa. Likaså har jag satt kryddväxter lite här och där. Naturligtvis kan man ha dem i mat men jag vet att de är omtyckta av insekter och fjärilar.

En tankbil kom med vatten till den nygrävda trädgårdsdammen. Den är

12 meter i omkrets och 70 cm djup. Vi kunde inte fylla den med vår egen vattenbrunn, det kan ta slut. Rent vatten är ingen självklarhet. Det lär man sig först när kranen är tom. – Mina växter då? Jo, vi har 1000-literstankar som samlar regnvatten från taken. De körs runt med traktor när vattning behövs. Även den gamla gårdspumpen fungerar, den ger armstyrka. Vi får tag i vatten ändå om strömmen går. Det är lyx, att ha tillgång till allt gammalmodigt när den moderna tekniken strejkar.

Var rädda om er i sommar!

Prästgårdscafé

Välkommen ut på landet och njut av kaffe, saft och hembakat bröd. Det finns möjlighet att både sitta inne eller ute i trädgården. I trädgården finns en fin lekplats för barnen.

Under juli månad håller prästgårdscaféet i Hössna prästgård öppet tisdagar och onsdagar kl. 14:00-17:00.

Har du frågor så kontakta Gunnel Karlsson, diakon, 076-178 50 15.

Nabbens auktion och loppmarknad

Lördag 13 augusti kl. 9:00 är det dags för Nabbens auktion och loppmarknad. Det är auktion och försäljning av prylar av alla slag, samt lotterier och chokladhjul. Sakerna är sorterade och prismärkta. Det är också servering av våfflor, fika med kakor och smörgås, glass, korv med bröd och dricka. Behållningen från loppmarknaden går till Brunnnsnäs kyrkans verksamhet. Varmt välkommen att fynda.

Vill du skänka prylar till loppmarknaden mottages de tacksamt året om. Har du själv inte möjlighet att köra det skänkta till Nabben så ordnar loppmarknadsstaben med hämtning. Ring 070-6541548 eller 070-8808816. Obs! Vi tar inte emot kläder.

hört på kyrkbacken

Sommaröppna kyrkor i pastoratet

Kyrkorna är full av historia och rymmer alla egna berättelser, inte enbart om kristen tro utan om platsens historia. Under sommaren är många kyrkor öppna vilket är ett tillfälle för dig som vill upptäcka kulturarvet. Varmt välkommen!

Hössna församling

Hössna kyrka

1-31 juli kl. 10.00-18.00.

Adress: Hössna 302, 523 97 Ulricehamn

Gulleredes kyrka

4-17 juli kl. 10.00-18.00

Adress: Gullered 103, 523 97 Ulricehamn

Strängsereds kyrka

1-14 augusti kl. 10.00-18.00

Adress: Strängsered 112, 523 91 Ulricehamn

Redvägs församling

Alla nedanstående kyrkor har öppet juni, juli och augusti kl. 10.00-15.00 måndag-torsdag.

Blidsbergs kyrka

Adress: Fällestorpssvägen, 520 24 Blidsberg

Dalums kyrka

Adress: Kyrkvägen, 520 25 Dalum

Knätte kyrka

Knätte 101, 523 91 Ulricehamn

Kölaby kyrka

Adress: Kyrkvägen 1, 520 26 Trädet

Liareds kyrka

Adress: Liared 151, 523 91 Ulricehamn

Södra Vings församling

Södra Vings kyrka

Vardagar kl. 8.00-16.00

Adress: Boråsvägen 5, 523 74 Hökerum

Timmele församling

Timmele kyrka

Alla dagar kl. 9.00 -15.00

Adress: Timmelevägen, 523 92 Timmele

Ulricehamns församling

Ulricehamns kyrka

är öppen året runt kl. 8.00-16.00.

Blidsbergs kyrka

Adress: Fällestorpssvägen, 520 24 Blidsberg

Åsundens församling

Finnekumla kyrka

Alla dagar kl. 10.00-19.00.

Inspelad musik med Monica Johansson, kantor, varje hel och halvtimme.

Adress: Finnekumla 258, 520 11 Vegby

Tvärreds kyrka

Alla dagar kl. 9.00-18.00.

Adress: Stavaredsvägen 15, 523 94 Tvärred

Musik i sommar

Med reservation för ändringar. Läs predikotur i UT och BT eller titta på hemsidan (svenskakyrkan.se/ulricehamn) för mer information.

Hällstads- och Södra Vings församling

24 juli i Hällstads kyrka kl. 18.00

"Fotspår i sanden" Simon Sjögren, sång med pianist.

14 augusti i Fänneslunda-Grovare kyrka kl. 18.00

Marie Arturén och Göran Åhfeldt, sång och piano.

28 augusti i Murums kyrka kl. 18.00

"Musik i sommarkväll" Bengt och Gullan Merhamre, Jimmy och Arne.

Redvägs församling

9 juli i Kölingareds kyrka kl. 18.00

Organist Bo Ingelberg från Linköpings domkyrkopastorat.

12 juli i Härna kyrka kl. 19.00

Kulturkväll med medeltida musik och kyrkor. Örjan Hill föreläser. Magnus Larsson spelar renässans och barockmusik på olika instrument. Anders Nilsson håller en andakt.

Samarrangemang med Sensus, Kulturgläntans kulturförening i Härna och Ulricehamns pastorat.

16 juli i Kölingareds kyrka kl. 18.00

"Vila i Guds omsorg" Samuel och Louise Henning.

23 juli i Kölingareds kyrka kl. 18.00

Mikael Boo, horn, piano och orgel. Johan Hallman, saxofon. Barbro Andersson och Emelie Karlsson, sång.

30 juli i Kölingareds kyrka kl. 18.00

Daniel Darelli och Anne-Louise Wingborn, sång och musik.

Timmele församling

10 juli i Timmele kyrka kl. 18.00

Linda Skogholm kvartett tolkar Lisa Nilsson och ABBA.

31 juli i Timmele kyrka kl. 18.00

Musikgudstjänst

Ulricehamns församling

10 juli på sommarhemmet Nabben kl. 18.00

"Läsarsånger" Svante Björkqvist, Peter Davidsson, Håkan Johansson och Christer Tholsgård. Servering.

31 juli på sommarhemmet Nabben.

"Gud vänder sin blick mot oss" Sång- och musikprogram med Helena Gatås och Sara Vittgård. Servering.

21 augusti på sommarhemmet Nabben kl. 18.00

"Playin' Prayers sjunger Cash" Andreas Thalenius med musiker gör en musikgudstjänst utifrån Johnny Cashs liv. Servering.

21 augusti i Ulricehamns kyrka kl. 16.00

Vokalensemble från Konserthuset Göteborg

Åsundens församling

20 juli i Tvärreds kyrka kl. 19.00

"Mellan himmel och jord" Rasmus Ringborg, sång. Samuel Edvardsson, gitarr.

3 augusti i Finnekumla kyrka kl. 19.00

Bumblebees

10 augusti i Finnekumla kyrka kl. 19.00

Stråkkvartetten.

17 augusti i Tvärreds kyrka kl. 19.00

Renate Strahlhofer, harpa. Anders Sjökvist, cello.

24 augusti i Finnekumla kyrka kl. 19.00

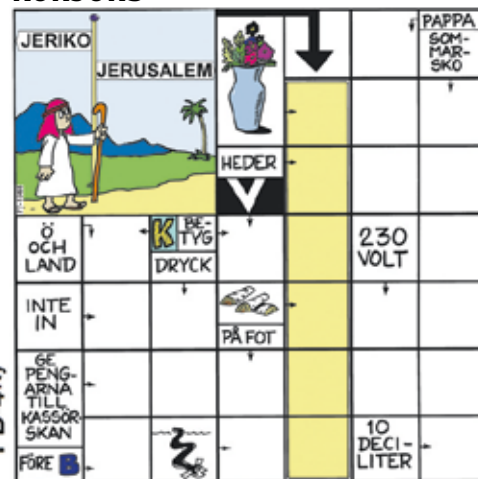
Ingvar & Eva

31 augusti i Finnekumla kyrka kl. 19.00

Ehrling Lundberg

A large yellow maze with a cartoon girl at the entrance and a schoolhouse at the exit. The maze is a complex network of black lines forming a path through a yellow background. The entrance is on the left, marked by a cartoon girl with dark hair and a blue shirt. The exit is on the right, marked by a cartoon schoolhouse with a red roof and a bell tower. The maze is designed for a single path to be traced from the entrance to the exit.

KORSORD

1415-9 (Barnen Tidtag)	BODDE I EDEN	KYRKO- ÅRETS SISTA SÖNDAG	FELBE- DÖM- NING	OFTE- DAL
KRISTI TÖRNE- KRONA I HEMMET ÄRKEBISKOP ÅREN 1972-1983				
SKÅDA		--- MARI- ANNE & PER FILIP		
MÄKTAR MED		OSGRUPP I STORBRITT		
BAKGRUND				ÅKER- PLÄTT
MOT		TENOR DEL AV TRENING- HET		
500 PÅ ROMAR- TIDEN		"TILL HIM- MELEN DU ÄR EN GYLLENE --."	DOM	
BODES DU IGTIVIS		(BARNVÄRD)	SÄTTER BAGARE	
GROTTOR			VILLKOR	
				KOMMA ATT VARA STÅR FÖR EU- ROPÅVÄG
	SKREV J.S.BACH			
	MORALEN			
	SVENSK BISTÄNDS- ÖRG GRUNDAD 1938		RUDA I GRÖN- KÖPING	TRYFF- ERAT GÄVLE I GÄVLE
			SVÅRA TIDER	I VÅRA GENER KVINNO- NAMN
FORD- MODELL LANSER- AD 1996		APPEN- ZELLER		HJORT PÅ BE- STICK
		BOR KNO- HULTS NILS PÅ		

**En vänlig
grönskas
rika dräkt,
har smyckat
dal och
ängar....**

2018 2014-2017 © Larsen & Nord	DELILAS HÄR- STARKE VÄN	PROFET MED EGEN BOK	KORAL- ERNAS MÄSTA- RE	DÄR FÖDDES DU TROLIGTVIS HALLONGROTTON	(BARNATRO)	SÄTTER BAGARE	VILLKOR	KOMMA ATT VARA STÅR FÖR EU- ROPÄVÄG	VIKINGA- SKEPP EL MOTOR- CYKEL	SÄNDES FÖRSTA GÅNGEN I TV 1936	ÅTS	UPP- MUNTRA PORSERYDS INITIALER	TJUSIG KLAD- SEL
PRÄST- SKRUD	KYSKA		SCHWEIZ VATTEN- HINKEN	BISKOP- EN -- CANTER- BURY	SKREV J.S BACH MORALEN			TRYFF- ERAT GAVLE I GAVLE					ÖREBR- LÅNS BOK- STAV
F.D. RADIO- TJÄNST						SVENSK BISTANDS- ORG. GRUNDAD 1938	RUDA I GRÖN KÖPING						
LIGGER PÅ PATEN		INSEN VÄXT HEMMA- VID	HEL- BRÄGDA- BEVIS					I VÅRA GENER KVINNO- NAMN		STRÖM- STYRKA TÖRAS		STAD SAGAN PASSE- RAR	ADOLPH MED BE- RÖMD JULSÄN
DÄR UPP- VÄCK- TES EN DÖD MAN				PÅ JUL- KLAPPEN? SEGER- GUDINNA		SVÅRA TIDER							
			GAS MED DÖTT- RAR	FORD- MODELL LANSER- AD 1996	APPEN- ZELLER			HJORT PÅ BE- STICK		SOM EN RON- DELL		TRAMP- ADE R. SCOTT 1912	MITT I FALLET
KALLADE EVERT TAUBE SITT BOHUSLÄN					BOR KNO- HULTS NILS PÅ				VÄXT- ÅTANDE PRIMAT Nr 7 LÄG I VISBY 1887- 2000				
KALUF- SEN				HAN GAV NAMN ÅT KORS						"VÅR GUD ÄR OSS EN VÄL- DIG BORG"			

Två vinnare får ett paket gott kyrkkaffe.

ulricehamns.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Gör en utflykt i skyddad natur

Mörtsjöåsen.

För Svenska kyrkan är det självklart att vårda skapelsen och skydda naturen. I Skara stift finns 25 särskilt skyddsvärda områden som kyrkan äger och där biologiska, andliga, kulturella och sociala värden tas om hand på ett alldeles särskilt sätt. Välkommen att göra ett besök!

Enligt lag ska större skogsägare, som till exempel Skara stift, själva undersöka sin skog för att ta reda på om det finns skyddade arter. Områden som har värdefulla arter kallas nyckelbiotoper och ska registreras hos Skogsstyrelsen. På stiftets marker finns över 100 sådana nyckelbiotoper!

Kyrkan vill gå längre i sina miljöåtaganden än vad skogsvårdslagen kräver. Därför inrättas till exempel stiftsreservat. Idag finns det inte mindre än 25 stycken, spridda över stiftet.

- Det kan till exempel handla om att det finns skyddsvärda blommor eller skyddsvärd skog. Men det kan också vara industriminnen, där vi försöker lyfta fram deras roll i landskapet, och hur marken har brukats. Andra områden är

särskilt lämpliga för rekreation, berättar Gert Adolfson, som är egendomschef och stiftsjägmästare i Skara stift.

I de olika reservaten finns vandringsleder och cykelleder, kulturmiljöer och fiskevatten. Bland annat kan nämnas MTB-leder för cykling, gamla sågverksmiljöer som bär på berättelser, vackra lövskogar, betesmarker, historiska landmärken och till och med en 500-årig tall!

- Det är platser som vi tycker är värda att skydda på ett särskilt sätt, men också värda att besöka. Att vistas i skog och mark är bra för både kropp och själ!

Läs mer i Kyrkguiden och på webben

Ladda ner appen Kyrkguiden! Den är gratis och förutom stiftets alla kyrkor hittar du också stiftsreservaten där. Appen innehåller både information, bilder, karta och navigeringsfunktion.

Du kan också hitta mer information och läsa om naturupplevelser i Skara stift på www.svenskakyrkan.se/skarastift/natur